

Zbigniew Czarnuch

Towarzystwo Przyjaciół Witnicy

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 3, 266-267

1996

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zbigniew Czarnuch
Witnica

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ WITNICY

W latach 1993–1995 Towarzystwo Przyjaciół Witnicy zajmowało się przeszłością Witnicy poprzez:

1. Wydawnictwa:

- wydano książkę pt. *Wspomnienia, relacje, listy i rozmowy Witniczan*. Red. Zbigniew Czarnuch, Witnica 1994, s. 159;
- Przygotowano do druku pamiętnik Hilde von Laer pt. *Na dworze w Charlottenhof – obrazki z życia ostatniego pokolenia nowomarchijskiej szlachty z Sosen*. Posłowie i opracowanie redakcyjne: Zbigniew Czarnuch. Tłumaczenie: Leszek Biczuk. Planowany rok wydania – 1995;
- Trwają prace przy opracowaniu dwujęzycznego polsko-niemieckiego albumu pt. *Z Vietz/Ostbahn do Witnicy*. Redakcja: Zbigniew Czarnuch przy pomocy Ernsta Handke. Planowany rok wydania – 1996.

2. Konferencje:

- 9 maja 1995 r. odbyło się w Witnicy sympozjum historyczne, w którym udział wzięli dawni niemieccy i obecni polscy mieszkańcy Witnicy. Sympozjum poświęcone było rekonstrukcji wydarzeń, jakie miały miejsce w roku 1945 w tej miejscowości. Referaty wygłosili: Ernst Handke (Niemcy) i Zbigniew Czarnuch.
- W ramach zainaugurowanej w tym roku dorocznej imprezy pn. *Spotkania na Starym Trakcie* odbyło się 14 czerwca 1995 r. pierwsze spotkanie z cyklu “Kultura drogi”, poświęcone dziejom znaków drogowych na terenie środkowego Nadodrza oraz historii drogi Berlin-Królewiec. Referaty wygłosili: Werner Michalski (Seelow), Wolfgang Brylla (Zielona Góra) i Zbigniew Czarnuch.

W roku 1996 podobne seminarium poświęcone będzie dziejom nazw miejscowości obszaru zachodniej części województwa gorzowskiego.

3. Ochronę zabytków:

- Wobec niepowodzenia programu Dąbroszyn-Lubusz, wynikłego z braku partnera po stronie niemieckiej, TPW poszukiwało innego programu dla tego znaczącego obiektu. W porozumieniu z Zarządem Miasta i Gminy Witnica wystąpiono z propozycją, by powstający właśnie Euroregion Pro Europa Viadrina miał tu swą oficjalną siedzibę. Propozycja została przyjęta i odnotowana w statucie Euroregionu. Ułatwia to zdobycie środków na remont. W 1995 r. z funduszy europejskich przydzielono kwotę półtora miliarda starych złotych z przeznaczeniem na modernizację systemu ogrzewczego pałacu;
- Towarzystwo zabiegało w środowisku ziomkowskim, by utworzyć zespół do restauracji katakumb pod kościołem w Dąbroszynie, gdzie m.in. znajduje się metalowa trumna ze zwłokami marszałka von Schoeninga;
- Urządzono na tzw. starym cmentarzu kolekcję XIX-wiecznych płyt cmentarnych. Jest to już druga tego typu kolekcja w Witnicy;
- Zabezpieczono płyty cmentarne rodziny von Klitzingów pod kościołem w Dzieduszycach Starych. W roku 1993, przy okazji odpustu, odsłonięto pamiątkową płytę wyrażającą wolę tej rodziny pojednania się z obecnymi mieszkańcami Sosen. Klitzingowie wspierali finansowo remont zbudowanego przez ich przodków kościoła, fundując jedno z witrażowych okien;
- W konkursie *Małe Ojczyzny – przeszłość dla przyszłości*, TPW zostało nagrodzone nagrodą specjalną w wysokości 150 mln starych złotych, za program "Park drogowskazów". W 1995 r. zrealizowano większą część kolekcji noszącej nazwę "Słupy milowe cywilizacji w rejonie Witnicy". Następne dwie kolekcje, mianowicie znaków drogowych i fantazyjnych obiektów małej architektury parkowej związanej z osobliwymi nazwami polskich miejscowości, będą urządzane w miarę posiadanych środków.

Inne działania:

W roku 1995 zorganizowane zostały tzw. *Pogwarki witnickie*. Jest to część większego programu zrealizowanego przez Instytut dla Obcokrajowców w Berlinie, reprezentowany przez Wolfganga Ronge, przy współpracy z Instytutem Zachodnim, reprezentowanym przez Marię Wabińską. Odbyło się pięć takich spotkań.